

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Věry Skalické a soudců Mgr. Dagmar Bastlové a Mgr. Bc. Aleše Klempy v právní věci

žalobce: **M. V.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátem JUDr. Milošem Jedličkou
sídlem Masarykova 439/9, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**,
IČO: 69797111 sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 – Nové
Město

o zaplacení částky 5.960.000 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 16. listopadu 2017,
č.j.: 93 C 111/2015-122,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadených výrocích I. a II. **potvrzuje.**
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku III. **mění** tak, že žalovaný je povinen nahradit žalobci náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně ve výši 54.509,60 Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Miloše Jedličky do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Nadepsaným rozsudkem soud prvního stupně žalovanému uložil povinnost do 15 dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobci částku ve výši 100.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 100.000 Kč od 21.7.2015 do zaplacení (výrok I.), žalobu zamítl co do částky 5.860.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 28.5.2014 do zaplacení a co do úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 100.000 Kč od 28.5.2014 do 20.7.2015 (výrok II.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).
2. Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobce i žalovaný.
3. Žalobce napadl rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu z důvodů nesprávného skutkového zjištění a nesprávného právního posouzení věci. Podle žalobce soud prvního stupně zjistil správně skutkový stav z hlediska uplatnění nároku žalobce u žalovaného a poskytnutých plnění. Žalovaný však poskytl plnění teprve po podání žaloby, na což reagoval žalobce podáním ze dne 16.12.2016, jímž vzal žalobu zpět. Uvedené má vliv na posouzení účelných a nutných nákladů na právní pomoc v souvislosti s rozhodováním o náhradě nákladů řízení soudem. Žalobce souhlasí s právním hodnocením jeho nároku na poskytnutí finanční náhrady za způsobenou nemajetkovou újmu. Nepovažuje však za správné a adekvátní hodnocení okolností, majících vliv na přiznání výše této náhrady. Nesouhlasí se závěrem, že dvacetiměsíční délka trestního řízení je adekvátní skutkové složitosti věci a množství nashromážděného materiálu, když k trestnímu stíhání nemělo vůbec dojít, kdyby orgány činné v trestním řízení bezdůvodně neodmítaly provést žalobcem navržené důkazy. Teprve provedení těchto důkazů soudem vedlo k ukončení trestního stíhání žalobce. Uvedená délka trestního stíhání nevinného člověka, vystaveného po tu dobu stresu a mediálním útokům je velice dlouhá doba aktivního života člověka, který byl v té době nadstandardně pracovně a veřejně angažovaný. Tyto okolnosti soud prvního stupně dostatečně nezhodnotil a nezohlednil při úvaze o výši náhrady za nemateriální újmu žalobce. Podle žalobce je devastace v soukromé sféře na jeho straně jako veřejně a politicky činné osoby, kdy byl stíhán pro trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku a zneužívání pravomoci veřejného činitele, navíc spáchané ve spolupachatelství, tedy v závažnější formě trestního jednání, srovnatelná s devastací v soukromé sféře osoby, proti níž je vedeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu proti životu a zdraví nebo proti lidské důstojnosti, které soud prvního stupně, podle názoru žalobce neoprávněně, klade nad formu devastace života žalobce v nyní souzené věci, a to už proto, že žalobce byl ohrožen obdobnou výší horní hranice trestní sazby. Žalobce považuje za nepodložený závěr soudu v oblasti újmy žalobce a jeho rodiny ve sféře pracovního uplatnění a následně jeho příjmů a sociální situace jeho rodiny. Žalobce doložil, že celková výše jeho ročních příjmů v průměru činila 800.000 Kč a že tato v jednom roce poklesla na nulu, a to nikoliv přechodně. Žalobce vykonával své činnosti na základě smluvních vztahů, které měly určitou setrvačnost, dobíhaly, nebyly obnovovány. Je jasné, že zaměstnavatelé nemusí uvádět skutečné důvody rušení či neobnovení pracovních smluv za situace, kdy na druhé straně vystupuje trestně stíhaná veřejná osoba. Žalobce a jeho rodina v důsledku nezákonného trestního stíhání zůstali prakticky bez prostředků. Ačkoliv soud prvního stupně správně uzavírá, že žalobce měl v roce 2015 příjmy výrazně nižší, nevyvozuje z tohoto zjištění odpovídající závěr. Soud prvního stupně tedy s ohledem na uvedené nedostatečně přihlédl ke všem okolnostem tvrzeným žalobcem a prokázaným v řízení, majících vliv na výši přiznané náhrady za nemajetkovou újmu způsobenou žalovaným žalobci, čehož důsledkem bylo nesprávné právní posouzení věci. Taktéž soud prvního stupně rozhodl nesprávně o nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobci. Nevzal přitom v úvahu, že teprve po podání žaloby žalovaný část nároků uznal a plnil. Rozhodnutí soudu prvního stupně pak z tohoto pohledu není v nákladovém výroku v souladu s judikaturou Ústavního soudu a Nejvyššího soudu České republiky, podle níž má žalobce nárok na náhradu nákladů v daném řízení, podařilo-li se mu prokázat základ nároku a kdy jako poškozený měl ve věci v zásadě plný úspěch.

4. Žalovaný odvoláním napadl výrok I. rozsudku z důvodu, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci a že soud prvního stupně dospěl na základě provedeného dokazování k nesprávným skutkovým zjištěním. Uznává, že v trestním řízení vůči žalobci skutečně došlo k vydání nezákonného rozhodnutí. Za tuto skutečnost se stát prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti žalobci omluvil a přiznal mu náhradu majetkové škody, jakož i přiměřené zadostiučinění ve výši 40.000 Kč odpovídající § 31a zákona č. 82/1998 Sb. Nesouhlasí však se soudem prvního stupně dovozenou výší náhrady nemajetkové újmy 140.000 Kč, kdy tato částka je nepřiměřená a vymyká se dosavadní soudní praxi. Žalovaný vesměs souhlasí s hodnocením soudu prvního stupně učiněného na základě obsáhlého dokazování k dopadu trestního stíhání do různých částí osobnostní sféry žalobce. Za správný považuje i závěr, že žalobce neprokázal, že by trestní stíhání mělo skutečný negativní dopad na jeho pracovní život a jeho výdělečné možnosti, že by bylo příčinou jeho zdravotních problémů, konce jeho politické kariéry a veřejného života, že by orgány státu porušovaly presumpci nevinu a že medializace případu byla mediální kampaní, na niž měly orgány státu podíl. Taktéž žalovaný uznává, že trestní stíhání mělo určitý dopad do rodinného života žalobce. Předmětem řízení však není odškodnění újmy rodinných příslušníků žalobce, nýbrž újmy žalobce samotného. Dopady na psychický stav žalobce naproti tomu nelze jako přirozený důsledek trestního stíhání zpochybňovat. Žalovaný souhlasí se závěrem soudu prvního stupně učiněným s ohledem na povahu trestní věci a hrozící trest, psychické strádání žalobce a v menší míře i na zásah do rodinného života. Žalovaný naopak nesouhlasí s tím, aby bylo přihlíženo ke stagnaci v pracovní oblasti žalobce a v jeho veřejném působení. Dále nesouhlasí se srovnáním případu žalobce s jinými případy trestně stíhaných osob, které soud prvního stupně v rámci svého rozhodování učinil a které nelze považovat za příléhavé. Podrobně polemizuje s jednotlivými případy a činí vlastní závěry, jež srovnává s případem žalobce. Dále uvádí, že soud prvního stupně opomněl hodnotit skutečnost, že žalobce se kromě peněžního zadostiučinění dočkal i písemné omluvy, již stát žalobci mimosoudně písemně vyslovil. Podle judikatury Nejvyššího soudu ČR, kterou žalovaný podrobně cituje, je omluva plnohodnotnou formou zadostiučinění, mající přednost před peněžní satisfakcí, jež nastupuje až poté, kdy se morální zadostiučinění ukázalo být at' už zčásti nebo zcela nepostačujícím. V případě poskytnutí omluvy by tedy měla nad rámec toho přiznaná peněžní satisfakce zohledňovat písemnou omluvu a měla by tudíž být přiznána v nižší výši. Není důvodu, aby uvedená judikatorní kritéria nebyla použita i v posuzovaném případě. I kdyby soud shledal po porovnání obdobných případů, že částka 140.000 Kč je právě tou, která se v obdobných případech přiznává, měl by zohlednit skutečnost, že žalobce se jako morálního zadostiučinění domáhal omluvy, jež mu byla poskytnuta. Soud by tudíž měl přiznat odškodnění v nižší částce. Pokud by odvolací soud přikročil ke srovnání předmětné věci s jinými obdobnými věcmi týkajícími se dalších spoluobviněných J. M. a I. S., žalovaný je přesvědčen, že by se tato kauza neměla připodobňovat k případu S., který v důsledku trestního stíhání přišel o svoji politickou funkci, nýbrž k případu M., u něhož zásah do jeho politické činnosti taktéž, jako v případě žalobce, nebyl prokázán. Z tohoto důvodu výše náhrady nemajetkové újmy na straně žalobce v částce 140.000 Kč, kterou dovodil soud prvního stupně, nemůže být adekvátní. S ohledem na uvedené navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil v napadeném výroku I. tak, že se žaloba zamítá a dále aby žalovanému byla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení.
5. Žalobce ani žalovaný se k odvoláním písemně nevyjádřili.
6. Odvolací soud poté co zjistil, že obě odvolání byla podána včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), k tomu oprávněnými osobami (§ 201 o.s.ř.) a že jsou uplatněny zákonné odvolací důvody [§ 205 odst. 2 písm. e), g) o.s.ř.], přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu a v mezích uplatněných odvolacích důvodů, jakož i řízení jeho vydání předcházející, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné toliko ve vztahu k nákladovému výroku III. rozsudku a že odvolání žalovaného proti výroku I. rozsudku ve věci samé je nedůvodné.
7. Pokud jde o odvoláními napadené výroky I. a II. je třeba konstatovat, že mezi účastníky není sporným, že v důsledku nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, které následně

skončilo zprošťujícím rozsudkem, žalobci přísluší ve smyslu ustanovení § 31a zák. č. 82/1998 Sb. přiměřené zadostiučinění a že žalobci již bylo státem po podání žaloby uhrazeno 40.000 Kč a poskytnuta písemná omluva. Dále bylo žalobci poskytnuto po podání žaloby odškodnění za náklady za právní zastoupení a za důkazy – znalecký posudek – uplatněné žalobcem v trestním řízení. Z uvedeného důvodu žalobce v rozsahu poskytnutých náhrad včetně písemné omluvy vzal žalobu zpět a řízení bylo v tomto rozsahu zastaveno.

8. Předmět řízení tedy nadále činila výše peněžního satisfakce za nemajetkovou újmu, kdy za spravedlivou v daném případě soud prvního stupně považuje částku 140.000 Kč. Po snížení jím dovozené částky o státem již vyplacenou náhradu 40.000 Kč tak ve svém rozsudku přiznal žalobci náhradu nemajetkové újmy v částce 100.000 Kč. V rámci úvah o výši přiměřeného zadostiučinění označil soud prvního stupně za zásadní okolnost povahu a závažnost trestného činu, pro který byl žalobce stíhán, povahu a charakter hrozících sankcí (trest odnětí svobody s horní sazbou v délce 10 let), hrozbu uložením povinnosti k náhradě vysoké škody a psychické strádání žalobce, jež vyústilo v nutnost vyhledat pomoc odborníků. V menší míře soud prvního stupně přihlédl k zásahu do rodinného života, jenž byl sice výrazný, ale nezanechal neodčinitelné újmy (manželství žalobce krizi překonalo, o nevině žalobce manželka nikdy nepochybovala), stagnaci v pracovní oblasti a mírnému ochromení veřejného a politického života. Naopak jako faktor navyšující finanční odškodnění soud prvního stupně nezohlednil délku trestního řízení a zvýšený zájem sdělovacích prostředků.
9. Při stanovení formy či výše zadostiučinění se soud prvního stupně zcela správně a v souladu s ustálenou judikaturou vztahující se k této problematice zabýval především okolnostmi povahy trestní věci, délky trestního stíhání a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce jako poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (viz například rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, 30 Cdo 914/2011). Soud prvního stupně též dále správně vycházel z toho, že výše zadostiučinění musí odpovídat výším přiznaným v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna, resp. by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).
10. Pokud jde o obecná kritéria, soud prvního stupně správně reflektoval, že žalobce byl ohrožen vysokou trestní sazbou (odnětí svobody v trvání až 10 let) s vysokou tvrzenou škodou (v rádech desítek milionů Kč), což bral v úvahu jako faktory újmy navyšující.
11. Jde-li o délku trestního stíhání (20 měsíců), tuto soud prvního stupně vyhodnotil jako nikoliv nepřiměřeně dlouhou, a proto k ní při posouzení výše nemajetkové újmy nepřihlédl.
12. Shora uvedenou úvahu nepovažuje odvolací soud za zcela přiměřenou, neboť přehlíží, že nárok není uplatněn z titulu odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup v podobě nepřiměřené délky řízení, nýbrž z titulu nezákonného rozhodnutí (o zahájení trestního stíhání), což by nemělo být směřováno (srov. v této souvislosti rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3604/2014 - „*délka řízení má v tomto případě jiný význam než při posuzování její přiměřenosti pro případné odškodnění újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení. To z toho důvodu, že újma u trestního stíhání spočívá v morálním poškození osobnosti (integrity) poškozeného v době trestního stíhání a narušení jeho soukromého, rodinného, popřípadě i jiného života, zatímco v případě nepřiměřené délky řízení újma spočívá ve stavu nejistoty ohledně výsledku řízení*“). Z tohoto hlediska jistě nejde v případě takřka dvou let trvání trestního stíhání o dobu zanedbatelnou, po kterou byla životní pohoda žalobce výrazným způsobem narušena, a je proto namístež přisvědčit námítce žalobce, že k okolnosti délky řízení měl soud prvního stupně při stanovení výše náhrady nemajetkové újmy nepochybně přihlédnout jako k faktoru újmu navyšujícímu.

13. Namítal-li dále žalobce, že dopady trestního stíhání do jeho života byly srovnatelné s dopady do soukromé sféry stíhané osoby v případě stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu proti životu a zdraví nebo proti lidské důstojnosti, zde je odvolací soud přesvědčen, že závěrům soudu prvního stupně v uvedeném ohledu, který dovedl, že stíhání pro uvedené trestné činy jsou vnímány společností ještě mnohem negativněji, nelze ničeho vytknout. Soud prvního stupně uvedený rozdíl v povaze chráněných objektů obou trestných činů přesvědčivě vysvětlil a na jeho odůvodnění lze v tomto rozsahu plně odkázat. Pro dokreslení tohoto pojetí odvolací soud doplňuje, že prvořadý význam ve vnímání závažnosti trestných činů proti životu, zdraví a lidské důstojnosti pro společnost v rámci celé množiny trestných činů samotný zákonodárce vyjádřil již tím, že v současném trestním zákoníku (na rozdíl od staršího socialistického trestního zákona) příslušné skutkové podstaty těchto trestných činů systematicky předřadil před ostatní skutkové podstaty jejich včleněním do tzv. první a druhé hlavy zvláštní části této hmotněprávní normy, což koresponduje i s hierarchií katalogu ústavních práv vyplývající z Listiny základních práv a svobod. Představa žalobce o intenzitě dopadů předmětného trestního stíhání do jeho osobní sféry je tedy záležitostí jeho subjektivního vnímání, nekoresponduje však s obecně (objektivně) sdílenou představou společnosti. Nelze nicméně pominout, že sám soud prvního stupně, i přes jím výše učiněné srovnání povahy trestných činů ve prospěch priority trestných činů proti životu, zdraví a lidské důstojnosti, dospěl k závěru, že povaha a závažnost trestného činu, pro nějž byl žalobce stíhán, jakož i povaha a charakter hrozících trestních sankcí s hrozbou uložení povinnosti k náhradě vysoké škody měly *zásadní* vliv na jím stanovenou výši přiměřeného peněžitého zadostiučinění, které žalobci přisoudil.
14. Taktéž poukazuje-li žalobce na nepodloženost závěru soudu prvního stupně v oblasti újmy žalobce a jeho rodiny ve sféře pracovního uplatnění žalobce a jeho příjmů, také zde má odvolací soud za to, že nelze závěrům soudu prvního stupně ničeho vytknout. Soud prvního stupně k posouzení těchto okolností provedl rozsáhlé dokazování a svůj závěr, že k zásahu do rodinného života žalobce, ke stagnaci v pracovní oblasti, jakož i k mírnému ochromení jeho veřejného a politického života bylo nutno při stanovení výše peněžní náhrady přihlédnout v menší míře, také přesvědčivě zdůvodnil. Pokud jde dále o námitku žalobce, že soud prvního stupně neučinil odpovídající závěr ze zjištění, že žalobce měl v roce 2015 příjmy výrazně nižší, přiléhavě na ni reaguje samotný soud prvního stupně v odůvodnění svého rozsudku ve třetím odstavci na straně 10, když uvádí, že žalobce ani k výzvě soudu nedotvrdil složení svých příjmů v rozhodném období, nebylo tudíž možné dospět k závěru, že mezi probíhajícím trestním stíháním a poklesem jeho příjmů existuje příčinná souvislost. Nesplnil-li si žalobce v řízení, které je řízením sporným, svoji procesní povinnost tvrzení, nemůže očekávat, že tento hendikep za něj bude napravovat nalézací soud. Z pohledu dopadu trestního řízení do sféry rodinného života žalobce je třeba též v této souvislosti přisvědčit odvolací námitce žalovaného, že předmětem řízení je odškodnění újmy žalobce, nikoliv jeho rodinných příslušníků.
15. Lze tedy uzavřít, že vliv trestního stíhání na život žalobce (s výjimkou délky trestního stíhání) z pohledu jednotlivých projevů zjistil soud prvního stupně dostatečně pečlivě a vyvodil z těchto zjištění i v jejich souhrnu přiléhavé právní závěry, které odpovídají ustálené rozhodovací praxi obecných soudů.
16. Stejně tak se soud prvního stupně správně pokusil přihlédnout k jiným případům podobného charakteru, jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, byť v omezené míře. K tomu lze z pohledu odvolacího soudu odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14.9.2017, sp. zn. 30 Cdo 1138/2017, s pravomocným přiznáním částky 150.000 Kč a s velmi podobným skutkovým základem, dále soudem prvního stupně v odůvodnění citovaná dřívější rozhodnutí Městského soudu v Brně ve věcech spoluobviněných komunálních politiků J. M. a I. S., které byly v mezidobí věcně řešeny i před odvolacím soudem (srov. závěry Krajského soudu v Brně učiněné v jeho rozsudku č. j.: 44 Co 650/2017-271, z 28. 2. 2018 a závěry učiněné týmtž soudem v dalším jeho rozsudku č.j. 44 Co 136/2018-384 ze dne 6.6.2018).

17. Poukazoval-li žalovaný v souvislosti s výše uvedenými dříve projednávanými věcmi M. a S. na to, že při stanovení výše odškodnění pro žalobce v nyní projednávané věci by měl soud připodobnit tento případ spíše k věci M., u něhož okolnost negativního zásahu do jeho politické činnosti údajně stejně jako u nynějšího žalobce V. prokázána nebyla, odvolací soud podotýká, že tato úvaha žalovaného není zcela správná, jednak proto, že v případě M. zásah do jeho politického působení naopak prokázán byl, když byl v důsledku trestního stíhání vyřazen z volitelného místa kandidátky, jednak proto, že uvedený žalobce si proti rozhodnutí soudu prvního stupně, který dovedl výši jeho nároku na finanční odškodnění v částce 100.000 Kč, nepodal odvolání proti zamítnutí žaloby v rozsahu další peněžité satisfakce, kterou si celkově uplatnil v částce 310.000 Kč. Rozhodnutí soudu prvního stupně tak nebylo v rozsahu přesahujícím přiznanou částku 60.000 Kč podrobena odvolacímu přezkumu krajského soudu. Konečně je nutno podotknout, že i v případě nynějšího žalobce V. soud prvního stupně dovedl, byť v menší míře, dopad negativního zásahu trestního stíhání do veřejné a politické činnosti tohoto žalobce. Námitka žalovaného směřující k vyloučení negativního dopadu do politické a veřejné činnosti tohoto žalobce v rámci vyčíslení peněžní satisfakce za nemajetkovou újmu tak není případná.
18. Přesto dlužno říci, že i sám senát 44 Co odvolacího soud v dříve projednávaných věcech obou zmíněných bývalých komunálních politiků a členů rady městské části Brno-sever M. a S., konstatoval, že částka přiznaná těmto osobám se pohybuje spíše při dolní hranici přiznávaných odškodnění, a to v kontextu shora uvedeného přehledu skutkově obdobných případů náhrad nemajetkové újmy v souvislosti s nezákonně vedeným trestním stíháním fyzických osob.
19. V případě V., u něhož sice byl na rozdíl od uvedených spoluobviněných zjištěn méně negativní zásah trestního stíhání do jeho veřejného a politického působení, které již v době zahájení trestního stíhání neprobíhalo v tak intenzivní míře jako u výše jmenovaných, je třeba nicméně přiměřeně přihlédnout ke skutečnosti, že ze všech spoluobviněných byl tento žalobce nejvíce veřejně známou postavou v širším měřítku s ohledem na jeho dřívější několikaleté působení nejen v radě městské části Brno-sever, ale i v zastupitelstvu Jihomoravského kraje jako lídra jihomoravské kandidátky Občanské demokratické strany, což je v uvedeném regionu obecně známou skutečností. Celková výše odškodnění nemajetkové újmy žalobce vyčíslená soudem prvního stupně však reflektuje i odlišnou intenzitu, s jakou zasáhlo trestní stíhání do ostatních sfér osobního života žalobce, které soud prvního stupně podrobně popsal a jednotlivé zásahy i rozebral. Za této situace je soudem prvního stupně stanovená výše peněžní satisfakce nemajetkové újmy 140.000 Kč, která odpovídá vyšší částce stanovené v případě S., jenž zastával post místostarosty městské části, přiměřená, neboť odpovídajícím způsobem reflektuje výše náhrad přiznaných dalším spoluobviněným s ohledem na dopady předmětného trestního stíhání do jejich konkrétního společenského postavení, poměrů a ostatních oblastí jejich osobní sféry, které byly v případě každého z těchto poškozených v jiném rozsahu pro jednotlivé oblasti.
20. Z těchto hledisek tedy rozhodně nelze přijmout odvolací argumentaci žalovaného, že výše přiznaného odškodnění za nemajetkovou újmu je v případě žalobce V. nepřiměřeně vysoká a rozporná s ustálenou judikaturou a že by měla korespondovat s částkou 40.000 Kč, kterou žalovaný stát tomuto žalobci již dobrovolně za tím účelem uhradil. Obdobně i v případě nynějšího žalobce lze konstatovat, že částka odškodnění vyčíslená soudem prvního stupně u této osoby se s ohledem na shora učiněný přehled judikatury pohybuje spíše při dolní hranici přiznávaných odškodnění. To však současně neznamená, že by odvolací soud v kontextu částek přiznaných dalším spoluobviněným shledal oprávněné důvody pro její navýšení tak, jak požaduje žalobce.
21. Poukázal-li žalovaný v souvislosti s vyčíslením náhrady nemajetkové újmy na otázku poskytnutí písemné omluvy jako okolnosti, která by měla mít vliv na výši přiznané náhrady, odvolací soud má za to, že tuto okolnost lze vzít přiměřeně v potaz z hlediska snížení nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy. Toto snížení je však v daném případě „kompenzováno“ soudem prvního stupně nesprávně posouzenou okolností délky trestního stíhání, která naopak odůvodňuje zvýšení

nároku žalobce na peněžitou náhradu nemajetkové újmy. Odvolací soud považuje s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu obě uvedené okolnosti z pohledu stanovení výše peněžité náhrady za hodnotově rovnocenné (mysleno v absolutních hodnotách).

22. Za situace, kdy z hlediska ostatních soudem prvního stupně vymezených oblastí nepříznivých dopadů do osobní sféry žalobce, z nichž vycházel při určení výše peněžního odškodnění, odvolací soud neshledal rozhodnutí soudu prvního stupně nesprávným, dospěl k závěru, že výše peněžité náhrady 100.000 Kč přiznaná žalobci soudem prvního stupně (s přihlédnutím k již žalovaným vyplacené satisfakce ve výši 40.000 Kč) je vzhledem ke všem shora uvedeným okolnostem případu zcela přiměřená a spravedlivá a není tedy třeba při zohlednění závěrů odvolacího osudu učiněných výše v odst. 20 odůvodnění tohoto rozsudku přikročit ani k navýšení ani ke snížení této částky.
23. Na podkladě uvedených důvodů proto odvolací soud podle § 219 o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně v napadených výrocích I. a II. jako věcně správný potvrdil (výrok I.).
24. Pokud jde o výrok III. rozsudku soudu prvního stupně, zde se odvolací soud v obecné rovině ztotožnil s odvolací argumentací žalobce, podle níž v případě prokázání důvodnosti základu nároku má žalobce právo na náhradu svých nákladů řízení v rozsahu nároků, v nichž byl úspěšný, a to včetně těch, které vzal zpět pro plnění ze strany žalovaného až po podání žaloby. Soud prvního stupně tedy rozhodl nesprávně, pokud žalobci nárok na náhradu nákladů řízení, byť v dílčí částce, nepřiznal. Odvolací soud tudíž uvedený nákladový výrok změnil tak, že výrokem II. rozsudku nově rozhodl i o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně (§ 224 o. s. ř. ve spojení s § 151 o. s. ř.). Jelikož žalovaný poskytl žalobci část plnění (náhrada nákladů za obhajobu v trestním řízení včetně nákladů za znalecký posudek, který si nechal žalobce zpracovat pro účely trestního řízení), jakož i písemnou omluvu až po podání žaloby, žalobce má nárok na náhradu nákladů řízení i za uplatnění původně žalované částky, tj. před částečným zpětvzetím žaloby, jež učinil pro chování žalovaného (§ 146 odst. 2 o. s. ř.). Žalobce si podáním z 19.6.2020 vyúčtoval náhradu za odměnu zástupce za 14 úkonů právní služby v hodnotě 10.060 Kč za úkon (při tarifní hodnotě 35.000 Kč podle § 9 odst. 3 písm. b vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a za 14 paušálů hotových výloh ve smyslu § 13 odst. 3 vyhlášky á 300 Kč v souvislosti s řízením před soudy obou stupňů, vše zvýšeno o DPH 21 %, tj. celkem částku 175.498,40 Kč. Odvolací soud s tímto vyčíslením nesouhlasí. Výši náhrady nákladů řízení žalobce před soudy obou stupňů stanovil podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR (srovnej usnesení ze dne 10.5.2017, sp. zn. 30 Cdo 1435/2015). Pro řízení před soudem prvního stupně do částečného zpětvzetí žaloby v částce 264.975 Kč za náklady trestního řízení, nároku na písemnou omluvu a v částce 40.000 Kč za náhradu nemajetkové újmy vycházel z tarifní hodnoty 314.975 Kč, která je součtem uplatněné náhrady nákladů trestního řízení 264.975 Kč a částky 50.000 Kč za nárok na náhradu nemajetkové újmy s nárokem na písemnou omluvu [§ 9 odst. 4 písm. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, dále jen: „vyhláška“], což představuje výši odměny za jeden úkon právní služby á 9.580 Kč (§ 7 bod 6 vyhlášky). Za uvedenou fázi řízení před soudem prvního stupně odvolací soud ze žalobcem účtovaných úkonů právní služby uznal nárok na náhradu za dva úkony právní služby, a to za převzetí věci a přípravu a za sepsání a podání žaloby, tj. 2 x 9.580 Kč a k tomu dva režijní paušály á 300 Kč částku 19.760 Kč, když za písemné částečné zpětvzetí žaloby ze dne 16.12.2016 si žalobce náhradu nákladů řízení ve svém vyčíslení nákladů z 19.6.2020 neúčtoval. Dále má žalobce nárok na náhradu nákladů vynaložených po zpětvzetí žaloby, kdy předmětem řízení zůstal nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 5.960.000 Kč, u něhož je třeba vycházet z tarifní hodnoty 50.000 Kč za úkon (§ 9 odst. 4 písm. a vyhlášky), tj. výše odměny za jeden úkon právní služby činí částku 3.100 Kč. Pro tuto druhou fázi řízení před soudem prvního stupně odvolací soud uznal za způsobilých celkem 9 úkonů právní služby [účast zástupce žalobce u jednání soudu prvního stupně dne 2.3.2017 v délce překračující dvě hodiny (dva úkony), písemné podání ze dne 31.3.2017 učiněné k výzvě soudu, účast zástupce žalobce u jednání soudu prvního stupně dne 20.6.2017, vyjádření žalobce z 18.7.2017 k výzvě soudu, účast zástupce žalobce u jednání soudu prvního stupně dne 31.10.2017 v délce překračující dvě hodiny (dva úkony), písemný závěrečný návrh a účast zástupce žalobce u jednání soudu prvního stupně dne

16.11.2017(jeden úkon)]. Odvolací soud neuznal za účelný náklad řízení podání označené žalobcem jako doplnění a částečná změna žaloby ze dne 20.4.2016, kterou učinil žalobce až k výzvě soudu k odstranění vad žaloby. Celkem tedy včetně paušální náhrady hotových výdajů činí výše nákladů řízení žalobce od zpětvzetí žaloby do vydání rozsudku soudu prvního stupně částku ve výši 30.600 Kč (9 x 3100 + 9 x 300 Kč). Náklady žalobce za zastoupení advokátem před soudem prvního stupně tak celkově činí částku 50.360 Kč, to vše zvýšeno o DPH ve výši 21 %, tj. o 4.149,60 Kč, celkem tedy 54.509,60 Kč. Tuto úhrnnou částku odvolací soud uložil žalovanému zaplatit k rukám zástupce žalobce v delší pariční lhůtě 15 dnů (odpovídající lhůtě k úhradě jistiny s příslušenstvím stanovené ve výroku I. rozsudku soudu prvního stupně), a to od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.).

25. Výrokem III. konečně odvolací soud rozhodl ve smyslu § 224 o. s. ř. ve spojení s § 151 odst. 1 o. s. ř. o nákladech odvolacího řízení. Vzhledem k tomu, že rozsudek soudu prvního stupně byl ve věci samé potvrzen, je zřejmé, že ani žalobce, který požadoval vyšší než soudem prvního stupně přisouzenou částku náhrady za nemajetkovou újmu a ani žalovaný, který se domáhal zamítnutí žaloby, případně snížení soudem prvního stupně přiznané částky náhrady, nebyli se svými nároky ve věci samé ve výsledku úspěšní, odvolací soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
26. Přestože se nejedná o předmět odvolacího přezkumu, odvolací soud nad rámec uvedeného z důvodu hospodárnosti řízení dodává, že soud prvního stupně podle obsahu spisu nesprávně vyměřil žalobci soudní poplatek za odvolání ve výši 58.600 Kč, který žalobce řádně zaplatil, aniž reflektoval skutečnost, že žalobce je i po novele zákona o soudních poplatcích č. 549/1991 Sb., účinné od 30.9.2017, což potvrdila i později přijatá judikatura Ústavního soudu (srov. např. nedávné nálezy Ústavního soudu ze dne 23.4.2019, sp. zn. I. ÚS 1415/18, a ze dne 21.5.2019, sp. zn. IV. ÚS 3283/18) v dané věci v souvislosti s podáním odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně od placení soudního poplatku z odvolání osvobozen. Toto pochybení soudu prvního stupně je dodatečně napravitelné postupem podle § 12 cit. zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Brno 24. června 2020

JUDr. Věra Skalická v. r.
předsedkyně senátu